

ВПЛИВ ВИКОРИСТАНИХ РІЗНИХ ПРЕМІКСІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СВИНОМАТОК В УМОВАХ ТОВ «ТАВРІЙСЬКІ СВИНІ» ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

С.М. Гуров, студент СВО «Magistr», serhzgurov92@gmail.com

Науковий керівник – асистент Люта І.М.

Миколаївський національний аграрний університет

У статті розглянуто та проаналізовано вплив використання преміксів фірми «Текро» та «АГРОВЕТ ТРЕЙД УКРАЇНА» в годівлі поросних та лактуючих свиноматок на їх продуктивні якості. Встановлено доцільність використання преміксів даних фірм, оскільки це дозволяє здійснити балансування раціонів за вмістом амінокислот, вітамінів та мінеральних речовин.

Ключові слова: репродуктивні якості свиноматок, плодючість, молочність, премікси.

Постановка проблеми. Логіка, яка базується на економічних законах цивілізованого ведення тваринництва, переконливо свідчить про те, що проблему забезпечення населення і харчової промисловості м'ясом практично неможливо вирішити без інтенсивного розвитку галузі свинарства [1, 2].

Економічна ефективність виробництва свинини в значній мірі залежить від відтворювальних якостей свиноматок, до яких належать: багатоплідність, великоплідність, скоростиглість, збереженість та жива маса поросят при відлученні [6].

Ріст і продуктивність свиней, крім спадкових факторів, великою мірою залежить від повноцінної годівлі, тобто від вмісту, доступності і співвідношення в їх раціоні поживних речовин і біологічно активних речовин [4].

Загальна потреба свиноматок у поживних речовинах складається з потреби для підтримання життя і потреби для забезпечення необхідної продуктивності (поросність, утворення молока). Свиноматка повинна постійно мати середню вгодованість.

Під час поросності поряд з потребою для підтримання життя необхідно задовольняти і потребу для росту плодів. Дослідами встановлено, що плід у свиней під час поросності росте і розвивається нерівномірно, тому і потреба свиноматок у поживних речовинах для розвитку плода в різні місяці поросності неоднакова.

Під час поросності свиноматки виділяють критичні періоди розвитку ембріону, які характеризуються найвищою чутливістю до впливу несприятливих чинників зовнішнього середовища:

1. Період бластогенезу, коли ембріон виходить з прозорої оболонки (перетворення морули у бластулу);
2. Період імплантації і плацентоутворення;
3. Період формування і становлення фетоплацентарної системи;

4.Формування найважливіших функціональних систем плода і завершення органогенезу.

Для того, щоб ембріон не загинув під час критичних періодів свого розвитку, поросних тварин необхідно забезпечити повноцінною годівлею, це потрібно не тільки для розвитку плода, але й нагромадження запасів поживних речовин, за рахунок яких у материнському організмі в перші дні після опоросу утворюється молоко.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Україна на сьогодні, на жаль, не конкурує з провідними світовими країнами ні за кількістю свиней, ні за виробництвом чи споживанням свинини на душу населення з ряду причин, серед яких імпорту свинини з країн ЄС, застарілі технології, недосконалий рівень годівлі, відсутність єдиної селекційно - гібридної програми розвитку галузі тощо.

Хоча на думку ряду авторів [2, 4, 6] в Україні є всі можливості отримувати від свиней такі ж параметри продуктивності, що і в провідних світових країнах.

Аналіз наукових джерел галузі свинарства України, а також дані статистичних бюлетенів не дають відповіді на питання: які породи в нашій країні кращі за відповідними ознаками продуктивності і чи можна відмовитися від імпорту свиней. Враховуючи, що свиноматки відіграють не останню роль у генетичному покращенні чистопородних популяцій, до їх вибору та оцінки пред'являють особливу увагу.

Не менш важливою є якість свиноматки в промислових господарствах, де від неї планують одержувати 2,2-2,4 опороси на рік та багатоплідність не менше 12 порослят на опорос. Саме тому постійний аналіз продуктивності свиноматок, які поєднують високу відтворювальну здатність із відгодівельними й м'ясними ознаками має практичну цінність і актуальність [3].

Вважають, що ембріональна смертність у свиней обумовлена спадковими факторами на 35-40%, віком батьків – на 6-12% і умовами середовища – на 50-58%. Для забезпечення відповідних умов перебігу вагітності до раціону годівлі свиноматки можна додавати премікс «Шаумалак ЗТ 40», який задовольняє потребу організму в необхідних мінералах та амінокислотах. Перевагами його використання є наявність бонвіталю – пробіотику, який позитивно впливає на кишкову мікрофлору, амінокислоти покращують засвоєння кормів, використання фітази збільшує кількість доступного фосфору і поживну цінність корму, ароматизатори сприяють поїданню кормів [4].

Експериментально доведено, що використання преміксів «Шаумалак ЗТ 40» та «КТ-20 Лакто» дозволить збільшити економічну ефективність ведення галузі свинарства в господарстві на 3,2% [5].

Постановка завдання. Метою наших досліджень було визначення впливу використання преміксів фірми «Текро» та «АГРОВЕТ ТРЕЙД УКРАЇНА» в годівлі поросних та лактуючих свиноматок на їх продуктивні якості.

Матеріали і методика досліджень. Дослідження проводилися на базі племінного заводу ТОВ «Таврійські свині» Скадовського району Херсонської

області. Досліджувалися три групи поросних свиноматок (контрольна і дослідні №1 і №2 по 5 голів у кожній) великої білої породи ідентичні за віком та живою масою.

До складу раціону, яким годували контрольну групу свиноматок в першу половину супоросності, входили наступні компоненти: дерть ячмінна, пшенична, макуха соєва, кормові дріжджі, крейда, трикальційфосфат, кухонна сіль. Раціон дослідної групи №1 був аналогічним, але з додаванням 3% преміксу фірми «АГРОВЕТ ТРЕЙД УКРАЇНА»; раціон дослідної групи №2 - 1,5% за масою корму преміксу фірми «Текро». В глибокосупоросний та підсисний періоди відсотковий вміст преміксів дещо змінювався.

Продуктивні якості свиноматок піддослідних груп визначали за наступними показниками: маса свиноматок до опоросу, багатоплідність, жива маса кожного поросяти при народженні і відлученні (30 днів), маса свиноматок після опоросу, молочність, збереженість приплоду. Молочність свиноматок усіх груп визначалася шляхом зважування гнізда в 21-денному віці.

Результати досліджень. До нової поросності свиноматок треба готувати до відлучення порослят. Свиноматки, які після відлучення перебувають у добрій фізичній формі, краще приходять в охоту.

На репродуктивний цикл свиноматки відчутно впливає й годівля. Повноцінний корм, який приготовано з якісної, без наявності токсинів сировини (крохмаль, вітаміни, мікроелементи, жирні кислоти), є природним каталізатором репродуктивної системи тварини, її імунітету й гормональних функцій [2].

Показники продуктивності свиноматок наведено в табл. 1.

Як свідчать дані таблиці усі свиноматки характеризувалися високими відтворювальними якостями, що пояснюється високим рівнем годівлі тварин і створенням належних умов утримання. Умови утримання тварин були однаковими, відрізнялася лише структура раціонів, якими годували свиноматок.

Більш високим показником багатоплідності характеризувалися свиноматки дослідної групи №2. Цей показник перевищував тварин контрольної групи на 1,4 голів, а також тварин дослідної групи №1 на 0,8 голів.

На другому місці за багатоплідністю знаходились тварини дослідної групи №1. Показник багатоплідності цієї групи перевищували контрольну групу на 0,6 голів. Найменшу багатоплідність мали свиноматки контрольної групи. Тобто, багатоплідність свиноматок дослідних груп №1 і №2 перевищувала даний показник контрольної групи на 6,4% та 14,9% відповідно (при $P > 0,999$).

Народження мертвих порослят у тварин всіх груп не спостерігалось.

Таблиця 1

Показники продуктивності свиноматок

Група	Показники					
Контрольна	Свиноматка, номер	Маса свиноматок до опоросу, кг	Маса свиноматок після опоросу, кг	Багатоплідність, гол.	Великоплідність, кг	Молочність, кг
	214	218	206,80	7	1,6	36,96
	488	218	205,00	10	1,3	49,80
	154	218	202,60	11	1,4	55,88
	356	217	203,50	9	1,5	46,62
	478	219	205,00	10	1,4	50,80
	Середнє значення	218	204,46	9,4	1,44	48,13
Дослідна група №1	256	224	212,00	8	1,5	46,25
	350	225	207,40	11	1,6	60,57
	456	223	209,00	10	1,4	53,06
	388	225	211,50	9	1,5	48,65
	248	223	203,80	12	1,6	66,07
	Середнє значення	224	208,80	10,0	1,52	54,26
Дослідна група №2	497	228	216,80	7	1,6	39,13
	609	226	205,20	13	1,6	72,67
	464	227	209,40	11	1,6	61,49
	454	226	206,50	13	1,5	71,37
	354	228	214,00	10	1,4	53,9
	Середнє значення	227	210,37	10,8	1,54	59,72

Відтворювальні якості свиноматок дослідних груп наведено в табл. 2.

В результаті досліджень за показником великоплідності встановлена різниця між тваринами піддослідних груп, в середньому групи характеризувалися відносно високим показником великоплідності в межах 1,44...1,54 кг. Порівняно з контролем спостерігається деяке підвищення великоплідності (на 5,6% – дослідна група №1, на 6,9% – №2), що свідчить про позитивний вплив використання преміксів у раціонах поросних тварин.

Свиноматки дослідних груп характеризувалися більшою великоплідністю в порівнянні з контрольною групою, але ця різниця не є достовірною ($P < 0,95$).

Молочність свиноматок є однією з важливих селекційних ознак, яка значною мірою визначає нормальний ріст і розвиток тварин. З досліджень встановлено, що за показником молочності переважають свиноматки дослідної групи №2, який становив 59,72 кг ($P > 0,999$). Молочність свиноматок дослідної

групи №1 суттєво відрізняється від цього показника в контрольній групі і становить 54,26 кг ($P>0,999$). Найменший показник мають свиноматки контрольної групи – 48,13 кг. Молочність свиноматок другої групи також перевищувала тварин першої групи на 10,1%.

Таблиця 2

Відтворювальні якості свиноматок дослідних груп (n = 5), $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Показники	Групи тварин						Різниця та її достовірність ($d \pm S_d$)		
	Контрольна	Cv,%	Дослідна №1	Cv,%	Дослідна №2	Cv,%	Контрольна – дослідна №1	Дослідна №1 – дослідна №2	Контрольна – дослідна №2
Багатоплідність, гол.	9,4 ± 0,76	16,13	10,0 ± 0,79	15,81	10,8 ± 1,24	23,1	-0,6 ± 1,09	-0,80 ± 1,47	1,40 ± 1,45
Великоплідність, кг	1,44 ± 0,06	7,92	1,52 ± 0,04	5,50	1,54 ± 0,04	5,81	-0,08 ± 0,07	-0,02 ± 0,06	0,10 ± 0,72
Молочність, кг	48,13 ± 3,51	14,62	54,26 ± 4,14***	15,08	59,72 ± 6,9***	23,15	-6,91 ± 5,43	-4,79 ± 8,06	11,70 ± 7,75
Маса свиноматок до опоросу, кг	218,0 ± 0,35	0,32	224,0 ± 0,5***	0,45	227,0 ± 0,5***	0,44	-6,00 ± 0,61	-3,00 ± 0,71	9,00 ± 0,61
Маса свиноматок після опоросу, кг	204,5 ± 0,80	0,79	208,8 ± 1,67***	1,6	210,4 ± 2,5***	2,34	-4,16 ± 1,85	-1,64 ± 2,98	5,80 ± 2,59

Примітка: *** - $P>0,999$.

Використання преміксів у раціонах під час поросності забезпечує більшу живу масу свиноматок до та після опоросу. Маса свиноматок контрольної групи до опоросу була меншою на 2,75% порівняно з тваринами дослідної групи №1 та на 4,13% поступалася даному показнику дослідної групи №2. Ця різниця є статистично вірогідною ($P>0,999$).

Свиноматки контрольної групи після опоросу мали меншу масу, ніж тварини дослідних груп №1 та №2. Ця різниця становила 2,12% та 2,89% відповідно.

Свиноматки дослідної групи №2 переважали за своєю масою до та після опоросу тварин першої групи. Різниця даних показників була рівною 0,75% та 1,34% відповідно (при $P<0,95$).

Майже за всіма показниками свиноматки дослідної групи №2 переважали контрольну та дослідну групу №1. Але свиноматки дослідної групи №1 за своєю продуктивністю значно перевищували контрольну групу тварин: багатоплідність була більшою на 6,4%, великоплідність – на 3,5%, маса свиноматок до та після опоросу – на 2,8% і 2,2% відповідно, молочність – на 12,7%.

Результати дослідів свідчать про те, що продуктивні та репродуктивні якості свиноматок дослідної групи №1, поступають за своїми значеннями цим показникам тварин дослідної групи №2.

Висновки і перспективи подальших досліджень. За результатами досліджень ми визначили, що найкращими відтворювальними якостями характеризувалися свиноматки дослідної групи №2, де додавалось 1,5% за масою корму преміксу фірми «Текро». Аналіз продуктивних якостей тварин свідчить про доцільність використання преміксів фірми «Текро» та «АГРОВЕТ ТРЕЙД УКРАЇНА» в годівлі поросних та лактуючих свиноматок, оскільки це дозволяє здійснити балансування раціонів за вмістом амінокислот, вітамінів та мінеральних речовин.

Список використаних джерел

1. Бабенко О. Як здешевити годівлю свиней. *Ефективні корми та годівля*. 2011. № 1. С. 29-32.
2. Вандербоорн Д. Годівля свиноматок і їхні кондиції. *Тваринництво сьогодні*. 2011. № 7. С. 36-40.
3. Кононенко С.И. Влияние скармливания протеиновых добавок на продуктивность. *Научный журнал КубГАУ*. 2013. №85 (01). С.3-27.
4. Краснянчина И. Н. Влияние состава рационов кормления на продуктивные и репродуктивные качества свиноматок. *Материалы междунар. конференции «Научное обеспечение инновационного развития животноводства»*. Жодино. 2013. С. 243-245.
5. Краснянчина І.М. Залежність продуктивності свиноматок від використання преміксів в раціонах годівлі. *Матеріали Міжнар. конф. «Місце студентської та учнівської молоді у становленні прибуткового тваринництва»*. Кам'янець-Подільський. 2012. С.56-57.
6. Лихач В.Я., Луговий С.І., Черненко А.В. Забезпечення високої продуктивності свиней в умовах ТОВ «Таврійські свині». *Таврійський науковий вісник*. Херсон: Айлант. Вип. 35. 2009. С. 105-112.

S. Gurov. INFLUENCE OF USED DIFFERENT PREMIXES ON PIG PRODUCTIVITY IN THE CONDITIONS OF LLC «TAVRISKIY PIGS» OF THE KHERSON REGION

The article examines and analyzes the impact of the use of premixes of «Tekro» and «AGROVET TRADE UKRAINE» in feeding sows and lactating sows on their productive qualities. The expediency of using the data of the companies' data premixes is established, as it allows to balance the diets with the content of amino acids, vitamins and minerals.

Keywords: reproductive qualities of sows, fertility, milkiness, premixes